

Joanna Pędzisz

„Komentuj na blogu”: interakcje w blogosferze jako przedmiot badań w analizie dyskursu internetowego

---

Lingwistyka Stosowana / Applied Linguistics / Angewandte Linguistik nr 21,
115-126

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Joanna PĘDZISZ

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

„Komentuj na blogu”: interakcje w blogosferze jako perspektywa badawcza w analizie dyskursu internetowego

Abstract:

„Leave a reply”: Interaction in the blogosphere as a research perspective in the analysis of online discourse.

Web 2.0 with its themes: participation, design, remixability or convergence¹ and its forms: social networking sites, blogs or wikis is a new quality of the Internet-based communication. The using of websites and the blogosphere changes the role of the network user as a participant of that communication. Therefore, the article discusses how new subjects of research in the Internet-based communication should be defined and included in the current analysis of online discourse. The paper postulates that the interaction in the blogosphere is a subject of research and demonstrates specific research questions to characterize the mechanisms of its functioning.

Wstęp

Obecnie literatura specjalistyczna opisuje zjawiska dyskursu internetowego, których istota manifestuje się nierzadko dzięki pojęciom definiowanym w kontekście rozwoju mediów i posiadającym m in. przedrostki:

- a. *inter*⁻²: *interaktywność* (zob. S. Dubisz 2003: II 123, U. Kittstein 2005: 110, S.J. McMillan 2002: 175, A. Rejter 2009: 112), relacja: *interaktywność* a *interakcja* (zob. H.-J. Bucher 2013: 77 i nast., B. Witosz 2009: 15 i nast.) oraz *intermedialność* (zob. *Słownik terminologii medialnej* 2006: 84 i 217, W. Wolf 2001: 86, Th. Eicher 1994: 11, Y. Spielmann 1998: 35) i typologizacja intermedialności (zob. U. Wirth 2005: 118–120, J. Schröter 1998: 130–149);
- b. *hiper*⁻³: *hipertekst* (zob. M. Czajkowski 1999, A. Storrer 1999, M. Maciejewski 2008, 2009, S. Habscheid 2009, B. Witosz 2009, P. Szerszeń 2010,

---

¹ (URL https://en.wikipedia.org/wiki/Tag_cloud#/media/File:Web_2.0_Map.svg) [Pobrano 17.08.2016].

² [łac. między]: *między-*, *wśród-*, *współ-*, (URL <http://sjp.pwn.pl/slowniki/inter.html>). [Pobrano 23.03.2016].

³ pierwszy człon wyrazów złożonych wskazujący na nadmiar lub ponadwymiarowość czegoś albo wskazujący na wielkość lub wysoki poziom czegoś (URL <http://sjp.pwn.pl/szukaj/hiper.html>). [Pobrano 23.03.2016].

- E. Żebrowska 2013) oraz *gatunek hipertekstu* (zob. J. Grzenia 2007, G. Rehm 2007, J. K. Androutsopoulos 2010);
- c. *multi*⁴: *multimedia*, *multimedialność* i *multimodalność* (zob. H.-J. Bucher 2011), *multimodalny tekst* (zob. R. Opilowski 2015), *multimodalny dyskurs* (zob. H.-J. Bucher 2013);
- d. *poli*⁵: *polisemiotyczny* (zob. E. Szczęsna 2009: 272).

Celem niniejszych rozważań jest wykazanie potencjału badawczego dyskursu internetowego, ponieważ wielość zjawisk składająca się na jego istotę, ich wielowymiarowość i współistnienie odzwierciedla się w przytoczonych pojęciach, ale przekłada się automatycznie na różnorodność celów badawczych, wielość przedmiotów badań jak i wielopłaszczyznowy charakter metod badawczych i kategorii opisujących specyfikę dyskursu internetowego.

1. Specyfika dyskursu internetowego

Potraktowanie za Bucherem (2013, tłum.: J.P. 2015: 222) dyskursu internetowego jako *multimodalnej komunikacji usieciowionej* stanowią punkt wyjścia do dalszych rozważań. W kontekście tego założenia dyskursowi internetowemu Bucher (2013, tłum.: J.P. 2015: 222) przypisuje następujące cechy:

- a. hipertekstualność, dzięki której opisuje się struktury połączeń poszczególnych jednostek;
- b. sieciowy charakter, w którym wyraża się społeczny wymiar komunikacji internetowej;
- c. multimodalność, zakładająca włączenie rozmaitych zasobów semiotycznych jak obrazy, tekst, wideo, dźwięk, ikona, logo, barwa, grafika statyczna i dynamiczna;
- d. interaktywność, dzięki której manifestuje się realna jak i prawdopodobna dialogiczna struktura komunikacji internetowej;
- e. specyficzna – tematyczna i społeczna – dynamika komunikacji, która warunkowana jest z jednej strony interaktywnością, z drugiej zaś usieciowioną strukturą komunikacji internetowej.

C. Fraas/ S. Meier/ Ch. Pentzold (2013, tłum.: P.R. 2015: 200–204) uwypuklają rolę uczestników dyskursu internetowego i medialne uwarunkowania transmedialnego i multimodalnego komunikowania się użytkowników sieci. Tym samym wskazują, że dyskursy internetowe to:

- a. praktyki i struktury dyskursywne realizowane przez ich uczestników w konwergentnych, połączonych w sieci aranżacjach medialnych;
- b. zjawiska zaistniałe w mediach cyfrowych połączonych w sieci, w głównej mierze w Internecie jako centralnym punkcie odniesienia procesów konwergencji mediów;

⁴ pierwszy człon wyrazów złożonych wskazujący na wielość, wielokrotność lub dużą ilość czegoś (URL <http://sjp.pwn.pl/szukaj/multi.html>) [pobrano 23.03.2016].

⁵ pierwszy człon wyrazów złożonych mających znaczenie „wiele” (URL <http://sjp.pwn.pl/sjp/poli;2571908.html>) [pobrano 23.03.2016].

- c. produkcje transmedialne oraz praktyki użycia znaków, zarówno regulujące jak i podlegające regulacjom;
- d. wyraz i wynik konstytuowania się struktur społecznych.

R. Keller (2005: 230) natomiast podkreśla znaczenie wiedzy uczestników dyskursu internetowego. Dyskurs internetowy według R. Kellera (2005: 230) może być zatem rozumiany jako „całość wystąpień komunikacyjnych (wypowiedzi) i osadzone w ni[m] praktyki komunikacyjne, które połączone są ze sobą poprzez dający się odtworzyć kontekst strukturalny i które wymagają specyficznej organizacji wiedzy o otaczającej rzeczywistości” (C. Fraas/ S. Meier/ Ch. Pentzold 2013, tłum.: P.R. 2015: 202).

Co zatem musi, powinno i może znaleźć się w centrum zainteresowań badacza dyskursu internetowego? Będąc na drodze poszukiwań problemów badawczych, przedmiotów badań lub w fazie formułowania pytań badawczych badacz może przejąć rolę użytkownika sieci. Otwiera strony internetowe, portale społecznościowe i informacyjne, internetowe wydania gazet i jest bombardowany ogromną ilością różnorodnych zjawisk.

2. Struktura serwisu internetowego „Polityki”

Zgodnie z klasyfikacją J. Grzeni (2007: 174) serwis internetowy społeczno-politycznego tygodnika „Polityka” jest wtórnie elektroniczny, a prymarnie pisany, wydawany od 1957 roku. Strona internetowa „Polityki” pojawiła się w 1997 roku, a jej pierwsze internetowe wydanie w 2006 roku.⁶ W serwisie internetowym „Polityki”, w zakładce Historia POLITYKI⁷ pojawiają się informacje dotyczące profilu tego tygodnika i jak on ewaluował na przestrzeni blisko 60 lat. Podsumowanie, które brzmi: „Polityka po raz ósmy z rzędu jest liderem sprzedaży w segmencie tygodników opinii”⁸ pozwala na sformułowanie tezy, iż dziennikarze tygodnika wpisują swoje działania w szeroko pojęty dialog społeczny. Natomiast jego opiniotwórczość w powiązaniu z pojawiającym się w 2012 roku cyfrowym formatem jako serwis internetowy sieci 2.0 pozwala założyć możliwość partycypowania w tym dialogu czytelników „Polityki”, którzy korzystają z serwisu. Dziennikarze publikują w serwisie, a czytelnicy w roli użytkowników sieci 2.0, mają możliwość wpływania na treści publikowane i zapewniają bez wątpienia kontinuum dla dyskursów internetowych, jakie tam się manifestują za pomocą tekstów w formie cyfrowej, obrazów, animacji, grafik i połączeń z innymi serwisami.

Można założyć, że badacz dyskursu internetowego rozpocznie swoje analizy od opisu strony startowej serwisu „Polityka”. Opis ten będzie miał na celu scharakteryzowanie układu i określenie funkcji znaków zastosowanych w dyskursie internetowym w tym konkretnym serwisie. Poprzez: a) nazwanie działów, jakie tworzą serwis internetowy, b) określenie funkcji przycisków, które wykorzystuje się jako linki do

⁶ (URL <http://www.polityka.pl/opolityce/1571445,1,historia-polityki.read>). [Pobrano 10.08.2016].

⁷ (URL <http://www.polityka.pl/opolityce/1571445,1,historia-polityki.read>). [Pobrano 10.08.2016].

⁸ (URL <http://www.polityka.pl/opolityce/1571445,1,historia-polityki.read>). [Pobrano 10.08.2016].

poszczególnych działów oraz c) określenie form interaktywności można dokonać specyfikacji kompozycji elementów serwisu i wskazać na stopień zróżnicowania ich funkcjonalności, które mają wpływ na rozwijanie procesów interakcyjnych w serwisie, realizację dyskursu internetowego, jego stabilność lub progresję tematyczną. Opis strony startowej serwisu jest więc pierwszym krokiem do wskazania znaczenia designu dla tychże zjawisk, ponieważ, jak stwierdza H.-J. Bucher (2013: 73, tłum.: J.P. 2015: 233), design:

- a. identyfikuje producenta/ autora/ odpowiedzialnego za komunikat;
- b. grupuje (określa ramy) i porządkuje elementy serwisu ze względu na ich funkcje i temat;
- c. decyduje o hierarchiczności serwisu;
- d. strukturyzuje płaszczyzny komunikacji (pierwszy plan – drugi plan);
- e. ułatwia orientację użytkownika na stronie;
- f. prezentuje możliwości nawigacyjne na całej stronie;
- g. określa użytkownika serwisu jako adresata;
- h. proponuje użytkownikowi określone ścieżki i strategie recepcji treści serwisu.

Na poziomie makrostruktury serwisu internetowego „Polityki” pojawiają się optycznie wydzielone obszary, które przejmują konkretne funkcje. Wyróżnić można tu pasek menu głównego jako pasek nawigacyjny określający sekcje serwisu czyli *W numerze, Kraj, Świat, Rynek, Nauka, Kultura, Blogi, Galerie, Archiwum*.⁹ Każda z nich jest jednocześnie działem tematycznym i za pomocą łącza prowadzi użytkownika do drugiego poziomu konkretnej sekcji.

Warto zauważyć, że sekcje *Pomocnik Historyczny, Ja My Oni, Niezbędnik Inteligent*¹⁰, które rozwijają się dzięki zdarzeniu onmouseover (zob. H.-J. Bucher 2013, tłum.: J.P. 2015: 229), to wydania specjalne „Polityki” wyprofilowane tematycznie.

Lewa kolumna drugiego poziomu poszczególnych sekcji składa się z obszarów, które odzwierciedlają bez wątpienia publicystyczny charakter serwisu. Na tę funkcję wskazują nagłówki: *W najnowszym numerze Polityki*¹¹, *Teksty kulturalne*¹², *Inne teksty naukowe*¹³ itp. Po prawej stronie na pierwszym poziomie serwisu „Polityki” znajduje się obszar blogów z podziałem na *Blogi najnowsze i Komentowane*¹⁴. Tu widoczne są fotografie i nazwiska autorów blogów oraz tytuły blogów wraz z datą ich opublikowania. W tej samej kolumnie znajduje się obszar *Najczęściej czytane, Komentowane, Polecane*¹⁵ z listą tytułów artykułów zakwalifikowanych do tych właśnie kategorii. Za pomocą łącza użytkownik, po kliknięciu myszą na konkretny tytuł, zo-

⁹ (URL <http://www.polityka.pl/TygodnikPolityka>). [Pobrano 10.08.2016].

¹⁰ (URL <http://www.polityka.pl/pomocnikhistoryczny>, URL <http://www.polityka.pl/jamyoni>, URL <http://www.polityka.pl/niezbędnikinteligenta>). [Pobrano 10.08.2016].

¹¹ (URL <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj>). [Pobrano 10.08.2016].

¹² (URL <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura>). [Pobrano 10.08.2016].

¹³ (URL <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/nauka>). [Pobrano 10.08.2016].

¹⁴ (URL <http://www.polityka.pl/TygodnikPolityka>). [Pobrano 10.08.2016].

¹⁵ (URL <http://www.polityka.pl/TygodnikPolityka>). [Pobrano 10.08.2016].

staje przekierowany do wybranego artykułu. Można tu również wyróżnić obszar *Polityka Cyfrowa* z przyciskiem *Kup dostęp*¹⁶ oraz *Afisz Polityki*¹⁷ obejmujący recenzje filmów, książek, płyt, spektakli, wystaw wraz z widoczną oceną (w postaci przyznanych kropek – im większa liczba kropek, tym lepsza ocena). Wybrane i opisane elementy serwisu stają się gwarancją dla:

- a. usystematyzowania i uporządkowania treści, ponieważ przyciski z pierwszego i drugiego poziomu zagłębienia są znakami operacyjnymi, których używa się do wyświetlenia odpowiednich działów. Dwa paski menu na pierwszym i drugim poziomie hierarchizują i kategoryzują tematycznie informacje. Natomiast układ graficzny i topologiczny kolumn poszczególnych poziomów wskazuje na ważność i aktualność informacji;
- b. sterowania procesem selekcji informacji, jak w przypadku obszaru blogów, podzielonych na najnowsze i komentowane, oraz artykułów, podzielonych na najczęściej czytane, komentowane, polecane. To umożliwia użytkownikowi dokonanie selekcji jakościowej treści tych obszarów. Z jednej strony selekcja ta jest sugerowana, właśnie ze względu na taki podział. Z drugiej zaś na taką kwalifikację blogów i artykułów mają wpływ sami użytkownicy publikując komentarze, oceniając je, a zakwalifikowanie artykułów lub blogów do najczęściej czytanych oparte jest na liczbie ich wyświetleń;
- c. podjęcie przez redakcję „Polityki” skutecznych kroków marketingowych ukierunkowanych na propagowanie zakresu działań redakcji, o czym świadczą sekcje numerów specjalnych „Polityki”: *Niezbędnik Inteligenta*, *Pomocnik Historyczny*, *Ja My Oni*, jak również obszar *Polityka Cyfrowa* z przyciskiem *Kup dostęp*.

Techniczna infrastruktura serwisu „Polityki” umożliwia partycypację w dyskursie internetowym użytkowników sieci 2.0 dzięki funkcji określonych znaków (zob. H.- J. Bucher 2013: 79, tłum.: J.P. 2015: 228, 237). Znaki operacyjne pozwalają na użycie serwisu i otwierają możliwości tworzenia komunikatu (ibid.). Dzięki paskowi menu głównego na pierwszym i drugim poziomie zagłębienia możliwe są selekcja i nawigacja, które obejmują wszystkie aktywności skierowane na (re-)konstrukcję sensu. Transakcje, np. zamawianie przez Internet, ściąganie plików lub kupno plików, umożliwia obszar *Polityka Cyfrowa* z przyciskiem *Kup dostęp*. Natomiast przewijanie baneru z informacjami o artykułach kolejnego numeru tygodnika „Polityka” stanowią operację czyli sterowanie elementami dynamicznymi serwisu. Druga grupa to znaki partycypacyjne, dzięki którym użytkownicy jako autorzy mogą ingerować w dyskursy internetowe (ibid.). Znaki partycypacyjne zapewniają zatem współuczestnictwo obejmujące formułowanie komentarzy za pomocą przycisków *skomentuj (pierwszy)*, *Tweetnij*, które są powiązane z każdym artykułem publikowanym w serwisie, oraz feedback w formie takich przycisków jak *Lubię to*, *Udostępnij*, *Poleć* czy *Wykop*.

Opis ten nie daje jednak pełnego obrazu jakości dyskursu internetowego tocz-

¹⁶ (URL <http://www.polityka.pl/TygodnikPolityka>). [Pobrano 10.08.2016].

¹⁷ (URL <http://www.polityka.pl/TygodnikPolityka>). [Pobrano 10.08.2016].

nego w serwisie „Polityki”, ponieważ ma on charakter statyczny. Opis wskazuje jedynie na stan rzeczy – funkcjonalny bądź nie układ elementów serwisu oraz na sposoby przedstawienia treści (tekstowy, graficzny, dźwiękowy itp.) i dowodzi istnienia tylko dwóch z pięciu cytowanych na początku cech dyskursu internetowego, mianowicie: hipertekstualności oraz multimodalności. Natomiast obecność znaków partycypacyjnych i operacyjnych jako rozwiązań techniczno-technologicznych sieci 2.0 stanowi o tym, że z założenia serwis daje możliwość interaktywnego uczestnictwa w dyskursie internetowym. Przycisk *skomentuj* z liczbą już opublikowanych komentarzy do konkretnego artykułu czy bloga daje jedynie wgląd w dane statystyczne o partycypacji użytkowników sieci, a nie o jej jakości.

Istnieje zatem potrzeba uzupełnienia tego opisu, ponieważ na dynamiczny wymiar analizy dyskursu internetowego składa się w myśl antropocentrycznej koncepcji lingwistyki:

- a. zrekonstruowanie właściwości konkretnych ludzi (zob. F. Grucza 2010: 40, S. Grucza 2013: 32–34), tu: użytkowników sieci 2.0 działających w dyskursie internetowym;
- b. scharakteryzowanie ich umiejętności tekstogeneratywnych i tekstoanalizacyjnych czyli (wy)tworzenia i/lub (z)rozumienia tekstów (zob. F. Grucza 2010: 40, S. Grucza 2013: 32–34) tu: w dyskursie internetowym;
- c. scharakteryzowanie umiejętności pragmatycznych (komunikacyjnych) czyli celowego posługiwania się tekstami (zob. F. Grucza 2010: 40, S. Grucza 2013: 32–34), a zatem umiejętności celowego działania w dyskursie internetowym;
- d. określenie okoliczności (kontekst i konsytuacja), w których dokonywane są tekstowe (komunikacyjne) interakcje (zob. F. Grucza 2010: 47, S. Grucza 2013: 32–34), co zakłada określenie specyfiki serwisu internetowego, którego użytkownicy wchodzą w interakcję.

Użytkownik sieci 2.0 i jego działania stają się tym samym centrum zainteresowań analiz dyskursu internetowego. Ponieważ użytkownik sieci 2.0 nie jest, jak nazywa go B. Witosz (2009: 23), „wirtualnym nadawcą” rozumianym jako zbiór n-kompetencji, pozbawionym jednostkowej tożsamości. Jego działania również nie są wirtualne, w znaczeniu: teoretycznie możliwe. Dyskurs społeczny toczony w mediach tradycyjnych jak prasa, radio, telewizja oraz w sieci 2.0 warunkują się, współzależą i przenikają się. A zatem działania użytkowników sieci 2.0 to działania zawsze intencjonalne, realizowane w określonym celu, pojawiające się w określonym układzie i konfiguracji, w konkretnym dyskursie internetowym, którego cechy zostały już tutaj przytoczone.

3. Profil interakcyjny i tematyczny blogosfery: pytania, cele, metodologia¹⁸

Cele i intencje użytkowników sieci 2.0 determinują dialogiczność ich działań i usieciowienie tych działań, co przekłada się nierzadko na tematyczną strukturę dyskursu internetowego w konkretnym serwisie. Tym samym zrekonstruowanie celu i intencji działań użytkowników sieci 2.0 oraz scharakteryzowanie konfiguracji tychże działań w dyskursie internetowym w określonym serwisie internetowym pozwala na określenie *profilu interakcyjnego* i *tematycznego* dla wybranego obszaru badanego serwisu internetowego. Należy jednak podkreślić, że profil nie jest konstruktem stałym i trwałym. Jest dynamiczny, podlega modyfikacjom i zmianom, ponieważ jego tworzenie warunkuje dynamika działań użytkowników sieci.

W przypadku serwisu „Polityka” nietrudno określić obszar dynamicznych działań jego użytkowników, ponieważ zawiera on wyraźnie wyodrębnione i już omawiane *Blogi najnowsze/ Komentowane* oraz kolumnę *Najczęściej czytane/ Komentowane/ Polecane*. W obu obszarach użytkownicy serwisu realizują swoje działania dzięki znakom operacyjnym i partycypacyjnym i tym samym z techniczno-technologicznego punktu widzenia wpływają na treści zamieszczane w serwisie. Chcąc określić profil tematyczny i interakcyjny np. blogosfery serwisu internetowego „Polityka” należy skoncentrować się na pojedynczych interakcjach na blogu, na które składają się: działający użytkownicy sieci 2.0 czyli autor bloga, który zamieszcza blog na stronie serwisu w obszarze *Blogi Polityki* oraz komentujący, którzy logując się na konto serwisu polityka.pl, mają możliwość zamieszczenia komentarza do bloga lub komentarza do komentarza.

Pierwsza lektura zamieszczonej na blogu interakcji może rodzić następujące pytania:

- a. Jak uczestnicy interakcji na blogu konstruują jej warstwę tematyczną?
- b. Jak tworzą wspólny fokus tematyczny?
- c. Na ile/ Jak dalece interakcja na blogu jest tematycznie spójna?
- d. W jaki sposób w ramach interakcji na blogu manifestowany jest jej temat/ manifestowane są jej tematy?
- e. Jaką funkcję pełni blog, komentarz do bloga i komentarz do komentarza w interakcji?
- f. Jakie typy znaków wykorzystują uczestnicy interakcji na blogu do jej konstrukcji?

Sformułowanie w taki sposób pytań badawczych skutkuje zdefiniowaniem celów, dzięki którym możliwe jest *określenie profilu tematycznego* interakcji na blogu:

- a. określenie progresji tematycznej interakcji na blogu (zmiennność tematyczna,

---

¹⁸ Rozważania zawarte w niniejszym rozdziale dotyczące profilu interakcyjnego i tematycznego oraz propozycja pytań badawczych i celów analizy interakcji na blogu oraz rozwiązań metodologicznych, dzięki którym możliwe jest określenie profilu interakcyjnego i tematycznego, pochodzą z przygotowywanej przez Autorkę rozprawy habilitacyjnej pt. „Profil des Online-Diskurses in Blog-Interaktionen: An der Schnittstelle zwischen theoretischem Konzept und empirischem Modell“, która ukaże się drukiem w wydawnictwie Peter Lang w serii „Lubliner Beiträge zur Germanistik und Angewandten Linguistik“.

- reaktywacja tematu, eliminacja tematu, rozbudowa struktury tematycznej itd. w oparciu o typy zmian tematycznych dyskursu według A. Buscha 2007);
- b. określenie struktury tematyczno-rematycznej bloga, komentarza do bloga oraz komentarza do komentarza (zob. F. Daneš 1976);
  - c. określenie wariantów intertekstualnej spójności tematycznej interakcji na blogu (według typologizacji K.-P. Konerdinga 2007);
  - d. określenie funkcji zasobów semiotycznych w konstruowaniu płaszczyzny tematycznej interakcji.

Pytania badawcze oraz cele przekładają się na realne kroki wymagane do przeprowadzenia analizy:

- a. analizy struktury tematyczno-rematycznej bloga, komentarza do bloga oraz komentarza do komentarza;
- b. nazwania słów-kluczy identyfikujących jednostkowe tematy podejmowane przez uczestników interakcji;
- c. nazwania jednostkowych tematów podejmowanych przez uczestników interakcji;
- d. nazwania wariantów intertekstualnej spójności tematycznej interakcji na blogu,
- e. opisanie progresji tematycznej interakcji na blogu;
- f. pogrupowania jednostkowych tematów w celu stworzenia hierarchicznej struktury tematycznej interakcji na blogu;
- g. analizy funkcji linków załączonych do bloga, komentarza do bloga lub komentarza do komentarza, a prowadzących do innych dokumentów, stron, serwisów itp.

Natomiast u podstaw określenia *profilu interakcyjnego* leży założenie, że determinowany jest on sekwencyjnością działań uczestników interakcji na blogu. Ta zależna jest od roli, jaką przejmują uczestnicy. Bazując na typologizacji ról według K. Adamzik (2002) można stwierdzić, że uczestnicy interakcji na blogu przynależą do różnych grup społecznych i zawodowych. Mogą oni reprezentować określone instytucje lub instancje, jednak nie muszą tej przynależności eksplicytnie manifestować w interakcji. Ich działania mogą jednak realizować właśnie z tej perspektywy (zob. K. Adamzik 2002: 231–232). Ze względu na stopień zaangażowania w interakcję (częstotliwość i jakość merytoryczną tworzenia bloga, komentarza do bloga i komentarza do komentarza) uczestnicy interakcji na blogu tworzą grupę specjalistów i laików (zob. K. Adamzik 2002: 234, również J. Schwitalla 2001) oraz uczestników o statusie *Ideology broker* (zob. J. Spitzmüller/ I. H. Warnke 2011). Dążą oni do budowania pozycji autorytetu, który nie jest w tym kontekście kategorią społecznie nadaną lecz podlegającą negocjacom i ujawnia się w metapragmatycznych wyrażeniach jak odwołania do autorytetów, zaakcentowanie znaczenia własnych ekspertyz, językowe strategie deprecjacyjne lub, jako strategie implicytne, podkreślenie zaangażowania się poszczególnych grup społecznych w dyskurs (zob. J. Spitzmüller/ I. H. Warnke 2011: 180). Uwzględniając stopień dostępności do serwisu internetowego, którego częścią może być blogosfera, oraz liczbę komentarzy do bloga i komentarzy do komentarzy, a zatem kwantytatywny wymiar interakcji na blogu, jej uczestnicy mają różną zdolność

do pozyskania statusu *Voice* ujawniającego się umiejętnością zdobycia popularności i publiczności w określonych warunkach (zob. J. Spitzmüller/ I.H. Warnke 2011: 179), w kontekście tych rozważań: pozyskania jak największej ilości czytelników bloga, komentujących bloga, bądź komentujących komentarze. Autorzy blogów i komentujący tworzą wspólnotę, która funkcjonuje według określonych zasad. Aby zachować określony porządek interakcyjny, aktywizuje ona określoną wiedzę merytoryczną, językową, wiedzę o działaniu tego konkretnego obszaru komunikacyjnego, a swoimi działaniami zaświadcza, że składa się z doświadczonych uczestników interakcji na blogu, którzy wykazują wysoki stopień znajomości reguł funkcjonowania tego obszaru komunikacyjnego.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia określeniu profilu interakcyjnego towarzyszą następujące pytania badawcze i wynikające z nich cele:

1. scharakteryzowanie uczestników interakcji na blogu jako wspólnoty;
2. scharakteryzowanie umiejętności podejmowania działań w interakcji na blogu;
  - a. Czy i w jaki sposób uczestnicy interakcji na blogu manifestują swoją przynależność do konkretnych grup społecznych, zawodowych itp.?
  - b. Jak manifestuje się stopień aktywności uczestników w interakcję na blogu?
  - c. Jakie umiejętności aktywują uczestnicy interakcji na blogu w celu kreowania obrazu doświadczonego uczestnika (m.in. umiejętność zachowania reguł interakcji na blogu, umiejętność tworzenia płaszczyzny relacji w interakcji na blogu)?
  - d. W jaki sposób lub czym ograniczane jest aktywne uczestnictwo w interakcji na blogu?
  - e. Dlaczego aktywne uczestnictwo w interakcji na blogu jest ograniczane?
3. określenie działań uczestników interakcji na blogu ukierunkowanych na pozyskanie statusu *Voice*;
  - a. Ilu uczestników interakcji na blogu odnosi się do bloga w sposób eksplicytny?
  - b. Ilu uczestników interakcji na blogu odnosi się do bloga w sposób implicytny?
  - c. Jakie realizacje implicytnych i eksplicytnych odniesień do bloga dominują w interakcji na blogu?
  - d. Ilu uczestników interakcji na blogu tworzy sekwencje działań o schemacie: komentowanie bloga (1) – komentowanie komentarza do bloga (2) – komentowanie komentarza (2) – komentowanie komentarza (3) itd.
  - e. Ile działań uczestników interakcji na blogu pozostaje bez reakcji?
4. określenie działań uczestników interakcji na blogu ukierunkowanych na pozyskanie statusu ideology broker;
  - a. Jakie metapragmatyczne wyrażenia realizują uczestnicy interakcji na blogu?
  - b. Jakie typy metapragmatycznych wyrażen realizują uczestnicy interakcji na blogu w celu uzyskania statusu ideology broker?

4. Podsumowanie

W przypadku sieci 2.0 i jej dynamicznego rozwoju zdefiniowanie przedmiotu badań i pytania badawcze stawiane dziś otwierają perspektywę badawczą na jutro. Określenie profilu tematycznego i interakcyjnego określonej blogosfery pozwala tym samym na wygenerowanie metodologii badań profilu tematycznego i interakcyjnego dla forum internetowego lub dyskusji internetowej powstającej po opublikowaniu artykułu w serwisie internetowym, informacyjnym lub internetowym wydaniu konkretnej gazety, a co za tym idzie typologizacji działań internautów w sieci, w zależności od ich potrzeb, intencji i zamiarów.

Bibliografia

- Adamzik, K. (2002), *Interaktionsrollen. Die Textwelt und ihre Akteure*, (w:) K. Adamzik (red.), *Texte, Diskurse, Interaktionsrollen. Analysen zur Kommunikation im öffentlichen Raum*. Tübingen, 211–255.
- Androutsopoulos, J.K. (2010), *Multimodal – intertextuell – hetero-glossisch: Sprach-Gestalten in Web 2.0-Umgebungen*, (w:) A. Deppermann/ A. Linke (red.), *Sprache intermedial. Stimme und Schrift, Bild und Ton*. Berlin, 419–446.
- Bucher, H.-J. (2011), *Multimodales Verstehen oder Rezeption als Interaktion. Theoretische und empirische Grundlagen einer systematischen Analyse der Multimodalität*, (w:) H. Diekmannshenke/ M. Klemm/ H. Stöckl (red.), *Bildlinguistik. Theorie – Methoden – Fallbeispiele*. Berlin, 123–156.
- Bucher, H.-J. (2013), *Online-Diskurse als multimodale Netzwerk-Kommunikation. Plädoyer für eine Paradigmenerweiterung*, (w:) C. Fraas/ S. Meier/ Ch. Pentzold (red.), *Online-Diskurse. Theorien und Methoden transmedialer Online-Diskursforschung*. Köln, 57-101, tłum.: J. Pędzisz (2015), (w:) R. Opiłowski/ J. Jarosz/ P. Staniewski (red.), *Lingwistyka mediów. Antologia tłumaczeń*. Wrocław/ Dresden, 221–254.
- Busch, A. (2007), *Der Diskurs: ein linguistischer Proteus und seine Erfassung – Methodologie und empirische Güterkriterien für die sprachwissenschaftliche Erfassung von Diskursen und ihrer lexikalischen Inventare*, (w:) I.H. Warnke (red.), *Diskurslinguistik nach Foucault*. Berlin/ New York, 141–163.
- Czajkowski, M. (1999), *Leksykon internetu. Technologia, kultura, biznes, polityka, rozrywka*, Warszawa.
- Daneš, F. (1976), *Zur semantischen und thematischen Struktur des Kommunikats*, (w:) F. Daneš/ D. Viehweger (red.), *Probleme der Textgrammatik*. Berlin, 29–41.
- Dubisz, S. (2003), *Uniwersalny słownik języka polskiego*, Warszawa.
- Eicher, Th. (1994), *Was heißt (hier) Intermedialität?*, (w:) T. Eicher/ U. Bleckmann (red.), *Intermedialität. Vom Bild zum Text*. Bielefeld, 11–28.
- Fraas, C./ S. Meier/ Ch. Pentzold (2013), *Zur Einführung: Perspektiven einer interdisziplinären transmedialen Diskursforschung*, (w:) C. Fraas/ S. Meier/ Ch. Pentzold (red.), *Online-Diskurse. Theorien und Methoden transmedialer Online-Diskursforschung*. Köln, S. 7-34, tłum.: P. Rybszleger (2015), (w:) R. Opiłowski/

- J. Jarosz/ P. Staniewski (red.), *Lingwistyka mediów. Antologia tłumaczeń*. Wrocław/ Dresden, 199–220.
- Grucza, F. (2010), *Od lingwistyki wyrazu do lingwistyki tekstu i dyskursu: o wielości dróg rozwoju lingwistyki i kryteriów jego oceny*, (w:) A. Waszczuk-Zin (red.), *Lingwistyka stosowana – języki specjalistyczne – dyskursy zawodowe. Publikacja jubileuszowa, tom III*. Warszawa, 13–56.
- Grucza, S. (2013), *Textlinguistik – eine Querschnittsdisziplin? Zu Missverständnissen über Forschungsgegenstände und -aufgaben der Textlinguistik*, (w:) Z. Berdychowska/ Z. Bilut-Homplewicz/ B. Mikołajczyk, (red.), *Textlinguistik als Querschnittsdisziplin (Studien zur Text- und Diskursforschung)*. Frankfurt a. M., 29–41.
- Grzenia, J. (2007), *Komunikacja językowa w Internecie*, Warszawa.
- Habscheid, S. (2009), *Text und Diskurs*, Paderborn.
- Keller, R. (2005), *Wissenssoziologische Diskursanalyse. Grundlegung eines Forschungsprogramms*, Wiesbaden.
- Kittstein, U. (2005), *Interaktivität*, (w:) A. Roesler/ B. Stiegler (red.), *Grundbegriffe der Medientheorie*. Paderborn, 110–113.
- Konerding, K.-P. (2007), *Themen, Rahmen und Diskurse – Zur linguistischen Fundierung des Diskursbegriffes*, (w:) I.H. Warnke (red.), *Diskurslinguistik nach Foucault*. Berlin/ New York, 107–139.
- Maciejewski, M. (2008), *Empirische Hypertextlinguistik. Überblick. Probleme und Perspektiven*, (w:) tekst i dyskurs – Text und Diskurs, 1, 117–126.
- Maciejewski, M. (2009), *Hipertekst jako przedmiot polskich i niemieckich badań tekstologicznych*, (w:) Z. Bilut-Homplewicz/ W. Czachur/ M. Smykała (red.), *Lingwistyka tekstu w Polsce i w Niemczech. Pojęcia, problemy, perspektywy*. Wrocław, 310–322.
- McMillan, S.J. (2002), *Exploring Models of Interactivity from Multiple Research Traditions: Users, Documents, and Systems*, (w:) L.A. Lievrouw/ S. Livingston (red.), *Handbook of New Media. Social Shaping and Consequences of ICTs*. London, 163–182.
- Opilowski, R. (2015), *Der multimodale Text aus kontrastiver Sicht. Textdesign und Sprache-Bild-Beziehung in deutschen und polnischen Presstexten*, Wrocław/ Dresden.
- Rehm, G. (2007), *Hypertextsorten: Definition – Struktur – Klassifikation*, Norderstedt.
- Rejter, A. (2009), *Lingwistyczne refleksje nad komunikacją internetową – perspektywa historyczna*, (w:) D. Ulicka (red.), *Tekst (w) sieci. Tekst. Język. Gatunki*. Warszawa, 111–120.
- Schröter, J. (1998), *Facetten und Probleme eines aktuellen medienwissenschaftlichen Begriffs*. (URL http://www.montage-av.de/pdf/072_1998/07_2_Jens_Schroeter_Intermedialitaet.pdf) [Pobrano 20.05.2015].
- Schwitalla, J. (2001), *Beteiligungsrollen im Gespräch*, (w:) K. Brinker/ G. Antos/ W. Heinemann/ F.S. Sager (red.) (2000/ 2001), *Text- und Gesprächslinguistik. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung*. tom 2, Berlin/ New York, 1355–1361.

- Słownik terminologii medialnej* (2006), Kraków.
- Spielmann, Y. (1998), *Intermedialität. Das System Peter Greenaway*, München.
- Spitzmüller, J./ I.H. Warnke (2011), *Diskurslinguistik. Eine Einführung in Theorien und Methoden der transtextuellen Sprachanalyse*, Berlin/ Boston.
- Storrer, A. (1999), *Kohärenz in Text und Hypertext*, (w:) H. Lobin (red.), Text im digitalen Medium. Linguistische Aspekte von Textdesign, Texttechnologie und Hypertext Engineering. Opladen, 33–66.
- Szczęśna, E. (2009), *Znak w cyfrowym świecie. Semiotyczne aspekty komunikacji komputerowej*, (w:) M. Filiciak/ G. Ptaszek (red.), Komunikowanie (się) w mediach elektronicznych. Język, edukacja, semiotyka. Warszawa, 272–283.
- Szerszeń, P. (2010), *Glottodydaktyka a hiperteksty internetowe*, (w:) S. Grucza/ J. Lukszyn (red.), Język. Kultury. Teksty. Wiedza. Warszawa.
- Wirth, U. (2005), *Intermedialität*, (w:) A. Roesler/ B. Stiegler (red.), Grundbegriffe der Medientheorie. Paderborn, 114–121.
- Witosz, B. (2009), *Lingwistyczne koncepcje tekstu wobec wyzwań komunikacji wirtualnej*, (w:) D. Ulicka (red.), Tekst (w) sieci. Tekst. Język. Gatunki. Warszawa, 15–26.
- Wolf, W. (2001), *Intermedialität. Ein weites Feld und eine Herausforderung für die Literaturwissenschaft*, (w:) H. Foltinek/ Ch. Leitgeb (red.), Literaturwissenschaft – intermedial, interdisziplinär. Wien, 163–192.
- Żebrowska, E. (2013), *Text – Bild – Hypertext*. Frankfurt a.M.